

บัณฑิตวิทยาลัยได้เชิญอาจารย์ของบัณฑิตวิทยาลัยมาประชุม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๒ อาจารย์บางท่านเป็นผู้มีประสบการณ์ในการวิจัยสูงทำให้ได้วิถึคิด การวางแผน การแก้ปัญหา การทำงานวิจัยเป็นศาสตร์ของแต่ละคนตั้งนั้นวิธีการในการทำงานวิจัยจึงแตกต่างกัน แต่ที่เหมือนกันคือปัญหาในเรื่องเวลา เพราะอาจารย์แต่ละคนมีภาระงานมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมตัวในการสอนทำให้เวลาในการทำวิจัยน้อยมาก อาจกล่าวได้ว่าแทบจะไม่มีเวลา

ผู้เข้าร่วมประชุมมีดังนี้

- ๑.พระมหาสมบุรณ์ ภูฑุมิกโร, ดร. (คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)
- ๒.พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ผศ.ดร.
- ๓.พระมหาพรชัย สิริวิโร, ดร.
- ๔.พระมหาทวี มหาปณฺโณ, ผศ. ดร.
- ๕.พระมหาอดิเดช สติวิโร, ดร.
- ๖.ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ
- ๗.รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร
- ๘.ผศ.ดร. ประพันธ์ ศุภษร
- ๙.ดร.บุญเลิศ โอสุสุ
- ๑๐.ผศ.รังสี สุทนต์

พระมหาสมบุรณ์ ภูฑุมิกโร, ดร.คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สวัสดิ์คณาจารย์ทุกท่าน วันนี้เป็นวันที่ 26 เมษายน 2559 เราได้มาประชุมแบ่งปันประสบการณ์ในการทำงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ทุกท่านมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยมีความรู้ในตัวของแต่ละบุคคล เกิดจากประสบการณ์ การวิจัย หรือพรสวรรค์ต่างๆ การประชุมครั้งนี้ทำให้คณาจารย์ได้มาพบกัน ได้พูดคุยกันทำให้เกิดองค์ความรู้ถ้าไม่คุยกันองค์ความรู้ก็ไม่เกิด คณาจารย์เป็นทรัพย์สินขององค์กรที่มีค่ามากถ้าอาจารย์ทุกท่านเกษียณจากมหาวิทยาลัยไปแล้วองค์ความรู้ก็จะติดตัวไปกับท่าน บัณฑิตวิทยาลัยเห็นองค์ความรู้ในตัวท่านจึงขอเวลาคณาจารย์ให้ความรู้ เทคนิค วิธีการในการทำงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ช่วงนี้อาจารย์ร้อน ผมก็เป็นหวัด ขอให้มอบ ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา ดำเนินการต่อไป

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา: นมัสการและสวัสดิ์คณาจารย์ทุกท่านคะ การประชุมการจัดการความรู้ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๒ นะคะ จะถามในคำถามเดิมเมื่อคราวที่แล้ว ทบทวนคำถามนะคะ ๑.เทคนิคการเขียน

งานวิจัย ๒. การพัฒนางานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ๓. การเขียนโครงการวิจัยให้ได้ทุน ๔. วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดจากการวิจัย ขอให้อาจารย์ทุกท่านให้ข้อมูลคนละ ๓ นาทีนะคะ เริ่มที่อาจารย์กฤษณะก่อน เพราะอาจารย์กฤษณะท่านมีงานวิจัยหลายเล่มและกำลังขอตำแหน่งรองศาสตราจารย์อยู่อย่างไร ขออวยพรล่วงหน้าให้ได้ตำแหน่งรองศาสตราจารย์นะคะ นิมนต์ท่านอาจารย์

พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ผศ. ดร.: เรื่องเทคนิคในการทำวิจัย ก็ต้องเขียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อตั้งหัวข้อได้แล้วอะไรที่เขียนสาระที่เกี่ยวกับหัวข้อนั้น ๆ ไม่ใช่เขียนหัวข้ออีกอย่างหนึ่งแล้วไปเขียนอีกแบบหนึ่งซึ่งก็เห็นอยู่ก็ไม่ควรจะเป็นอย่างนั้น การพัฒนางานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ จะพัฒนาอย่างไร ต้องอาศัยการอ่านงานวิจัยของคนอื่นให้มาก ให้เห็นแง่มุมที่คนอื่นเขาเขียนเรื่องที่มีมันใกล้เคียงกัน เขาเขียนประเด็นไหนบ้าง เขียนให้มันแตกแยกย่อยไปแล้วก็อาจจะมีการประเด็นที่แตกออกไป ก็เอาประเด็นที่เขาทำวิจัยในเรื่องนั้น เรื่องที่เราอ่านมาเขียนในเรื่องที่เราจะทำวิจัยซึ่งก็จะทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพ การเขียนงานวิจัยให้ได้ทุน อันนี้ก็จะต้องดูที่วัตถุประสงค์ของเจ้าของทุนด้วย ว่าเขาตั้งไว้ว่าจะให้เขียนงานวิจัยเรื่องอะไร เจ้าของทุนพอใจเรื่องอะไร ก็ต้องเขียนตามที่เจ้าของทุนต้องการ มันจึงจะได้ทุนหรือไม่ก็เขียนงานวิจัยที่มีมันโดดเด่นจริง ๆ งานวิจัยที่เป็นเรื่องใหม่ที่เป็นประโยชน์ ในทางปรัชญาก็คือความคิดใหม่ ที่คิดขึ้นมาไม่เหมือนความคิดเดิม ๆ ที่ ๆ มีอยู่แล้วมันน่าสนใจ คนที่เขาจะให้ทุนก็จะต้องเล็งดูว่า 1 มันต้องเป็นประโยชน์ 2 มันต้องเลิศหรือดังการนี้ อย่างนี้มันถึงจะสมกับทุนที่เขาจะให้ การแก้ปัญหาเวลาที่เกิดขึ้นกับงานวิจัย ปัญหาที่เกิดขึ้นคือมันเขียนไม่ทัน เขาบอกให้ส่งภายในปี พ.ศ. 2558 ตอนนั้นก็มาถึงปี 2559 แล้ว ก็ยังไม่ทันแล้วก็มีหลาย ๆ เล่ม 5 ปีแล้วยังไม่จบปัญหาคือจะทำอย่างไรที่จะวางลิสต์เวลาลงในกรอบเวลาให้ได้ มันจะเป็นความมุ่งมั่นความเอาใจใส่ของผู้เขียนวิจัย ผู้วิจัยจะต้องเอาใจใส่งานวิจัยตัวนั้นให้มาก และวางกรอบเวลาแล้วก็ทำให้กรอบเวลาให้ได้ ถ้าเกินก็ไม่แน่ว่าจะเกินมากเกินไป เกินแค่ 2 ปี 3 ปี ก็มากเกินไปนะ เกินแค่เดือนสองเดือนก็ยังคงให้อภัยกันได้นะ

พระมหาอดิเดช สติวโร, ดร.: ปัญหาการทำ KM ปัญหาข้อที่ 1 เทคนิคการเขียนงานวิจัยโดยส่วนตัว เทคนิคในการเขียนงานวิจัยก็จะเน้นไปที่เรือข้อมูลเป็นหลัก งานวิจัยชิ้นปัจจุบันที่ทำอยู่ก็หาข้อมูลไว้เรียบร้อยแล้ว จะติดอยู่ในด้านเดียวก็คือเรื่องของ การลงพื้นที่ซึ่งยังไม่ได้ลงพื้นที่และวางแผนที่จะลงพื้นที่ในช่วงปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤษภาคม แต่ปัญหาก็คือในช่วงเวลาดังกล่าวก็มีกิจกรรมอื่น ๆ มีงานอื่น ๆ เข้ามาแทรกเช่นจะต้องไปประชุมไปสัมมนาในงานอื่น ๆ ก็เลยจะต้องทำให้งานมีความล่าช้าลงไปบ้างแต่โดยส่วนตัวแล้วก็มองลงไปว่างานที่นำจะทันตามเงื่อนไข ข้อ 2 การทำงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ งานวิจัยที่จะทำให้มีประสิทธิภาพโดยส่วนตัวคิดว่าจะต้องมีการวางแผนงานที่ชัดเจน ถ้ามีการวางแผนงานที่ชัดเจน รวบรวมข้อมูลเมื่อไร เราจะประมวลผลงานเมื่อไร เราจะเขียนงานอย่างไร ถ้าเรามีตารางกำหนดเวลาระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาวแล้วก็จะทำให้งานมีประสิทธิภาพได้ การเขียนโครงการวิจัยให้ได้ทุนในข้อที่ 3 การเขียนให้ได้ทุนในส่วนตัวมองว่าน่าจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ตัวเองสนใจแล้วหนึ่ง สองเป็นเรื่องที่ตัวเองมีข้อมูลมากพอในระดับหนึ่งแล้วจะทำให้การ

เขียนงานนี้มีประสิทธิผลและได้ประสิทธิผลตามที่ต้องการ จริง ๆ ถ้าเขียนงานที่ตัวเองชอบเป็นงานที่เราสนใจอยู่แล้วจะทำให้เรามีความสนุกมีความฉันทะที่จะเกิดในการเขียนงาน งานก็จะออกมาด้วยสิ่งที่เราต้องการ ในข้อที่ 4 ข้อสุดท้ายก็คือ วิธีแก้ปัญหาเวลาที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับงานวิจัย ต้องดูก่อนว่าปัญหาในแต่ละด้านเกี่ยวกับอะไรจะได้แก้ให้ถูกในแต่ละด้านนั้น ถ้าปัญหาเกี่ยวกับเรื่องงานก็แสดงว่าเราอาจจะให้เวลาได้ไม่มากพอที่ต้องจัดเวลาเสริม อาจจะต้องนอนน้อยลงพักผ่อนน้อยลงเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ถ้าเป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการลงทุนที่อาจจะต้องจัดสรรเวลาเพิ่มเติมในการลงทุนที่ต่าง ๆ ฉะนั้นจะต้องดูปัญหาเวลาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับงานวิจัยนี้เกี่ยวกับอะไร ตอนนี้ปัญหาส่วนตัวคือเวลาที่ยังไม่ลงตัวเพราะว่ามีการย้ายสถานที่ที่มีการเปลี่ยนที่พักที่อาศัยทำให้อุปสรรคบางอย่างหาไม่เจอและก็การเขียนงานไม่ต่อเนื่องอาจจะต้องไปยุ่งวุ่นวายกับการย้ายที่อยู่อาศัยจัดหนังสือเข้าที่เข้าทางติดต่อบริษัทอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ นานา ๆ ซึ่งทำให้เสียเวลาในการทำงานไม่ต่อเนื่อง โดยส่วนตัวมองว่าถ้าแก้ปัญหาตรงนี้ภายในครึ่งเดือนได้ก็จะเรียบร้อยสมบูรณ์ ก็จะดำเนินการต่อไปได้เลย ลี้อครบถ้วน

รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิต เทคนิคการเขียนงานวิจัยครั้งก่อนก็บอกไปแล้ว มันก็ไม่มีอะไรใหม่ นะ อย่างที่เขียนมาก็คือเขียนปีต่อปี เพราะฉะนั้นข้อมูลที่จะเขียน 80 - 90% มีอยู่แล้วก่อนที่จะขอทุน ไม่เช่นนั้นเขียนไม่ทันและก็มีตัวอย่างอย่างที่ผ่านมาเขียนมา 3 เรื่องนี้ เล่มที่ 1 เล่มที่ 25 อันนี้ก็ปีต่อปีไม่มีปัญหา ส่วนเรื่องที่ 3 เกินปีแล้วขอต่อเวลามาอีก 2 ครั้ง พอตีเมื่อเช้านี้เองพระมหาสมณยศ คือเมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมาผมไปตั้งวงน้อยไปตามงานรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ไปที่วิจัยพุทธศาสตร์ไปหาท่านสมณยศ ท่านสมณศบอกอย่างไม่มีเรียบริ้อย แล้วเมื่อเช้าท่านโทรมาบอกว่าเป็นเรียบร้อยแล้วเดี๋ยวตอนเย็นท่านจะฝากมาให้ให้หมายความว่าไม่มีปัญหาอะไร ทำเล่มแล้วครับ อย่างการพัฒนางานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่อย่างผมก็อยู่ฝ่ายคัมภีร์ แล้วฝ่ายคัมภีร์จะมีน้อยนับได้เลยครับ ตอนหลัง ๆ ส่วนใหญ่วิจัยพุทธศาสตร์ผู้วิจัยให้หนังสือแม้จะเบียบวิธีวิจัยก็เน้นเรื่องลงทุนที่ เพราะดูจากกฎระเบียบหรือแม้แต่ไปสอบหัวข้อมีกรรมการองค์หนึ่งชื่ออะไรไม่รู้ รู้แต่ว่าเป็นประโยค 9 มาจากเชียงใหม่ ตอนนั้นผมทำเรื่องขาดกะเขาถามผมว่าจะศึกษาขาดนี้จะให้ทฤษฎีของใคร ผมก็งั้นต้องไปใช้ทฤษฎีใคร อย่างไร ทำไม ก็บอกว่าไม่ได้ใช้ทฤษฎีใคร คือพูด ๆ ไปเดี๋ยวก็ไปทะเลาะกับกรรมการเป็นเรื่องอีก ข้อต่อไป การพัฒนางานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ต้องตอบอย่างไร อย่างที่บอกผมทำในด้านเอกสาร ในด้านคัมภีร์ จะมีประสิทธิภาพหรือว่าไม่มีประสิทธิภาพอยู่ที่ว่าเราจะดึงประโยชน์จากคัมภีร์มาได้มากน้อยขนาดไหน ความจริงสิ่งที่เรียกว่าองค์ความรู้จะเรียกให้เท่า ๆ หน่อยว่า ภูมิปัญญาอินเดียปรัชญาตะวันออกมันมีอยู่ในคัมภีร์แล้วอยู่ที่ว่าคนจะไปเจอหรือเปล่า แล้วคนที่ไปเจอนั้นหมายความว่าต้องไปอ่านต้องศึกษาโดยเฉพาะศาสตร์สมัยใหม่เอาไปตั้งเทียบมาแล้วดึงออกมาแล้วก็นำมาเขียน การเขียนโครงการวิจัยให้ต้นทุนสำหรับผมคงยาก อย่างที่เคยเล่าให้ฟังนะครับ เคยขอเรื่องอรรถกถาธรรมบทนี้ กรรมการเขาบอกโหมะทำไปทำไมเรื่องบาลีและกรรมการเขาก็พูดเองว่าผมประโยคสามไม่เห็นได้เรื่องอะไรบาลี ชื่อ ศาสตราจารย์ที่เกษียณไปแล้วที่ชลบุรี ที่เคยสอนวิจัยอยู่ นะ รุ่นบุกเบิกของ มจร บุญธรรม จิตปริตตวิสุทธิ เคืองมากเลยครับ ผมออกมาเสียความรู้สึกมาก แต่ว่าอดีต ผอ. ท่านอาจารย์ไสวท่านก็บอกว่าเป็นเรื่องการศึกษาของพระสงฆ์ท่านก็ให้ไปเขียนปรับโครงสร้างอะไรมาทำเรื่องบาลีนะครับ อย่างที่บอกนะครับการเขียนงานวิจัยให้ได้ทุนก็จะมีองค์ประกอบอื่น ๆ เป็นตัวช่วย

ด้วยนะ แต่ผมอาจจะยากนะที่จะได้ทุนที่คงไม่มีความสามารถที่จะได้ทุนง่าย ๆ หรือครับ โดยเฉพาะที่งาน วช. ครับ เข้าไม่ถึงเขานะครับแต่ว่าได้แค่ไหนก็เอาแค่นั้นนะครับ ผมเขียนงานวิจัยและจุดมุ่งหมายต้องการจะทำเรื่องคัมภีร์ ส่วนเหตุปัจจัยเรื่องทุนเป็นผลพลอยได้ คืออาจจะเป็นน้ำจิ้มเป็นอะไรแล้วแต่ให้ ได้แสดงออกความรู้ วิธีแก้ปัญหาในการทำงานวิจัย คือถ้าทำเอกสารปัญหาของผมนะไม่มีเพราะว่าทำด้านคัมภีร์อย่างหนึ่งแล้วก็มีเตรียมตัวไว้ 80-90 % เพราะฉะนั้นปัญหาอย่างอื่นไม่มีอะไร มีแต่น้อย นอกจากว่าเรื่องเวลาที่จะเป็นปัญหาเวลามันกระชั้นชิดอย่างตอนส่งงานที่เป็นมติดกรรมการให้มาแก้แต่ก็ไม่มากนักแล้วกรรมการที่แก้งานของเราอันนี้ไม่ได้มติดกรรมการนะ เราก็ยอมรับว่ากรรมการที่รู้ไม่แน่นก็มีนะ โดยเฉพาะกรรมการที่ไม่ใช่ฝ่ายคัมภีร์แต่เราไปพูดไม่ได้เพราะว่าเราเสียเปรียบเขาใช่ไหม สุดท้ายว่ากรรมการจะขึ้นชี้ตายนะ แต่กรรมการถ้าเป็นกรรมการสายคัมภีร์นี่ไม่มีปัญหาครับ แก่ไขก็เล็กน้อย บางทีนับบรรทัดได้เลยครับ ถ้ากรรมการไม่ตรงสายเราจะมีปัญหา ถ้าสุดท้ายไปปรับสภารับใหม่ แต่อาจารย์คนนั้นผมก็เคารพนะอาจารย์จำนง แต่อาจารย์บรรจบบอกว่าการทำอย่างนี้มันถูกต้องแล้วเรานี้สายคัมภีร์จะต้องเล่า ๆ เรื่องไปตามลำดับผมก็เชื่ออาจารย์บรรจบเพราะอาจารย์บรรจบอยู่สายคัมภีร์ อาจารย์จำนงอยู่ในสายสังคมวิทยา ก็ไม่มีปัญหาอะไรนะครับพอสมควร

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร. เทคนิคในการทำวิจัยคือต้องอ่านให้เยอะแล้วก็คิดวิเคราะห์ให้ตกตลกจนเป็นความเข้าใจที่แท้จริงของเรา เสร็จแล้วค่อยถ่ายถอดความคิดที่ตกตลกล้นออกมาเป็นภาษาของผู้วิจัยคือของเราให้เป็นภาษาที่เป็นระเบียบวราบริ่นแล้วก็อ่านเข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่านนั่นคือเทคนิคต้องทำความเข้าใจหลักฐานข้อมูลพุดง่าย ๆ ก็คือเอาข้อมูลหลักฐานนั้นมาคิดมาวิเคราะห์จนตกตลกเป็นความเข้าใจของเราเสร็จแล้วค่อยถ่ายถอดความเข้าใจนั้นออกมาในหน้ากระดาษนี่คือเทคนิคและอีกเทคนิคหนึ่งตรวจสอบข้อมูลอย่างรอบคอบด้านในเรื่องนั้น ๆ อย่างถูกต้องที่สุดเท่าที่เรามีข้อมูลและสามารถที่จะตรวจสอบได้แล้วค่อยเขียน การทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพ อะไรคือประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพมันจะพุดถึงกระบวนการทำวิจัยมันจะมีคู่กับประสิทธิผลมันจะมีผลออกมาดี สำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้ พัฒนาให้มีประสิทธิภาพก็คือ เราจะพุดถึงงานวิจัยที่มันต้องมึงงบประมาณในการทำวิจัยมีระยะเวลาที่กำหนดไว้แน่นอนชัดเจน เพราะฉะนั้นการทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพก็คือต้องบริหารงานวิจัยให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดเรื่องเงินงบประมาณในการทำวิจัยที่ดี ในเรื่องระยะเวลาในการทำวิจัยที่ดี เพราะฉะนั้นงานวิจัยถ้าจะทำให้มีประสิทธิภาพก็คือต้องมีการวางแผนทำ PDCA ทำ PDCA ก็คือ P ก็คือมีแผนแปรนในการทำวิจัยว่าเรามีระยะเวลา 1 ปี สมมติ เราก็ต้องวางแผนล่วงหน้าว่าอะไรเดือนไหน ๆ จะไปจับเดือนไหนจะเก็บข้อมูลตั้งแต่เมื่อไรถึงเมื่อไร การวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่เมื่อไรถึงเมื่อไร แล้วเอาข้อมูลการเขียนวิเคราะห์มาเขียนรายงานตั้งแต่เมื่อไรถึงเมื่อไร แล้วจะส่งผลวิจัยตั้งแต่เมื่อไร นี่คือการเรียกว่ามีประสิทธิภาพคือต้องมี P D C A คือมีแปรน D ก็คือ Do ลงมือทำตามแผน C ก็คือ Check ข้อคือข้อเสียข้อบกพร่องตรวจสอบว่าเราได้มีข้อบกพร่องตรงไหนในการทำงาน A ก็คือ นำการวิเคราะห์ตรวจสอบนำไปแก้ไขเขาเรียกว่าทำตามวงจรคุณภาพ PDCA จะต้องทำอย่างนี้ถึงจะทันเวลาใช้งบประมาณได้ตามเป้าหมาย การเขียนโครงการวิจัยให้ได้ทุน ให้ได้ทุนจะมี 2 ประการ 1 มันต้องตอบโจทย์ของผู้ให้ทุนผู้ให้ทุนเขาต้องการงานวิจัยในลักษณะใดเราก็ทำงานวิจัยที่ตอบโจทย์เจ้าของทุนเขา

อย่างเช่นตอนนี้เขาอยากให้เราไปทำงานวิจัยที่จะตอบโจทย์ของสังคมที่เกี่ยวกับเรื่องสันติภาพแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองเราจะทำอย่างไรถึงจะแก้ปัญหาความขัดแย้งถ้าเขาตั้งโจทย์มาอย่างนี้เขาต้องการงานวิจัยผู้วิจัยต้องตั้งโครงการวิจัยให้ตอบสนองให้ตรงตามที่เจ้าของทุนเขาอยากได้อันนี้ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สองต้องตรงแล้วก็ต้องทำในหัวข้อที่เราถนัดทำในหัวข้อที่เรามีความรู้มีความสามารถด้วยงานถึงจะออกมาดีตรงตามที่เขาต้องการและตรงใจเราด้วยตรงตามความถนัดตรงตามความรู้ความสามารถด้วย ถ้าเขาจะให้ทำอย่างเช่นวิทยาศาสตร์เราไม่ถนัดเราก็ไม่ควรจะไปทำก็ทำทำในสิ่งที่เราถนัด วิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานวิจัย ปัญหาอะไร ส่วนใหญ่ปัญหาเกี่ยวกับงานวิจัยมันเป็นปัญหาเท่าที่สังเกตมันคือปัญหาของการทำไม่ทันเวลาเนื่องจากว่าผู้ทำวิจัยมีภารกิจหลายอย่าง ซึ่งวิธีที่จะดีคือเราก็ต้องมีผู้ช่วยวิจัยคือมีผู้ช่วยตัวเราเองก็ทำเป็นหลักแล้วก็ต้องมีผู้ช่วยอย่างเช่นเราเป็นผู้บริหารเราไม่สามารถออกไปภาคสนามได้เราก็ต้องให้ผู้ช่วยเรากำหนดประเด็นอะไรต่าง ๆ ให้เขาสัมภาษณ์อะไรมาช่วยหลัก มาวิเคราะห์ข้อมูลช่วยหลัก ช่วยแก้ปัญหาหลักเรื่องของการไม่มีเวลา ไม่มีทันเวลา เขาเรียกว่าต้องบริหารงานวิจัยไม่ทำอย่างเดียวเขาเรียกว่าต้องบริหารงานวิจัยด้วยให้บรรลุเป้าหมาย

พระมหาทวี มหาบุญโญ, ผศ. ดร. เทคนิคในการทำวิจัยต้องมีหลักขั้นตอนในการทำวิจัยให้เจอว่าเราต้องการจะศึกษาอะไรแล้วก็ตอบปัญหาให้มันตรงส่วนรายละเอียดก็จะเป็นการลงลึกของแต่ละรายบุคคลในกระบวนการการเขียนงานวิจัยเราก็ต้องทราบเบื้องต้นว่าอะไรปัญหาที่เราจะแสดงหาคำตอบเราก็หาคำตอบไปตามนั้นแหละ แล้วก็มาคิดว่าคำตอบที่เราให้มานั้นถูกต้องหรือไม่ตอบโจทย์ตอบสังคมได้เปล่าการทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ก็ต้องเป็นนักวิจัยที่ดีก็ต้องมันศึกษาหาข้อมูลต้องซื่อสัตย์ต่อความเป็นนักวิชาการมืออาชีพ การทำวิจัยให้ได้ทุน เบื้องต้นเราต้องรู้ว่าเราสนใจในประเด็นไหนกับกรให้ทุนแต่ละสถาบันก็ตั้งมีความสนใจแตกต่างกันไปเราก็ต้องรู้ว่าตอนนี้เราสนใจเรื่องอะไร เราก็ต้องหาโจทย์ที่จะศึกษาเรื่องนี้เพื่อว่าจะได้ทุนในสถาบันนี้ ศึกษาคุณก่อนว่าข้อมูลนี้เราทำได้ไหม พยายาม ๆ ว่าเราต้องดูจากความต้องการของเขาไม่ใช่ความต้องการของเรา ต้องดูว่าเขาต้องการสิ่งใดต้องตอบโจทย์ตรงนี้ ปัญหาในการทำวิจัยปัญหาอยู่ที่สถานการณ์มันอยู่ที่เราไม่สามารถหาคำตอบได้ มันอยู่ที่เราวางแผนด้วยข้อมูลเราก็ต้องรู้ว่ามันข้อจำกัดอะไร เราก็ต้องเตรียมพร้อมจึงไม่ค่อยมีปัญหาเท่าไร

ดร.บุญเลิศ โอสถสุ เทคนิคในการทำวิจัยคือจะต้องเลือกหัวข้อให้ตรงกับสถาบันหรือหน่วยงานองค์กรที่เราจะเสนอหัวข้อโครงร่างก่อนขั้นแรกนี้เราก็ต้องทำโครงร่างขึ้นมาแล้วก็เขียนในเรื่องซึ่งใจวิจัยตามที่ทางหน่วยงานหรือองค์กรหรือสถาบันอย่างเช่นสถาบันพุทธศาสตร์ที่เขาต้องการหลังจากนั้นเราก็เสนอต่อสถาบันวิจัยถ้าสถาบันวิจัยได้พิจารณาผ่านขั้นตอนการอนุมัติแล้วเราก็ทำการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิคอมเม้นมาแล้วก็ส่งคำสัญญาแล้วต่อจากนั้นเราก็ลงมือเขียนในบทต่อไปเราจะใช้เวลาประมาณ 6 เดือน กว่าที่จะรู้ว่าจะงานวิจัยนี้ผ่านหรือผ่านอนุมัติก็ต้องใช้เวลาประมาณ 4 เดือนที่เหลือนั้นเราก็ต้องไปดำเนินการวิจัยเมื่อเราได้ข้อมูลอะไรพร้อมเสร็จแล้วถ้าเป็นไปตามที่สถาบันกำหนดก็ 1 ปี มาประมาณเดือนกันยายนหรือเดือนสิงหาคมเราก็จะส่งรายงานความก้าวหน้า 3 บทก่อนว่างานวิจัย

ของเรามีความก้าวหน้าไปจนถึงนี้แล้วต่อสถาบันวิจัยเสร็จแล้วทางสถาบันวิจัยเขาก็จะให้เราคำเนินการต่อจนกระทั่งแล้วเสร็จใน 5 บท ต่อจากนั้นก็ให้ส่งร่างฉบับสมบูรณ์เพื่อยื่นต่อผู้ทรงคุณวุฒิจะได้ตรวจว่างานวิจัยของเราดำเนินไปตามขั้นตอนที่ทางสถาบันเขากำหนดหรือไม่หรือว่าจะมีประเด็นตรงไหนที่ควรปรับปรุงแก้ไขเราก็จะส่งรายงานร่างฉบับสมบูรณ์ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิทางสถาบันวิจัยนี้ได้คอมเม้นต์มาว่าจะต้องทำอะไรก็ต้องมาปรับปรุงแก้ไขตามที่สถาบันกำหนดมาแล้วเสร็จแล้วก็ส่งร่างที่แก้ไขถ้าทางสถาบันวิจัย ok. แล้วไม่มีการปรับปรุงแก้ไขแล้วก็จะเป็นงานวิจัยที่สมบูรณ์แล้วเราก็จะส่งเป็นรายงานงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์สถาบันวิจัยก็จะอนุมัติทุนที่จะตกลงในสัญญาเอาไว้ถ้าเป็นจำนวนเงินเขาก็จะให้แบ่งเป็น 3 งวด งวดที่ 1 ก็คือหลังจากหัวข้อโครงร่างสถาบันวิจัยก็จะให้มางวดที่ 1 งวดที่ 2 เรายังงานร่างฉบับสมบูรณ์ งวดที่ 3 ฉบับร่างสมบูรณ์เสร็จเรียบร้อยไม่มีพันธะไม่ต้องทำอะไรอีกแล้วเขาก็จะให้เงินมาครบข้อที่ 2 การทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพ หลังจากหัวข้อเราผ่านแล้วต้องวางแผนโดยเฉพาะในเรื่องของเวลาและแหล่งข้อมูลก็คือที่เราเขียนในบทที่ 1 บทที่ 2 บทที่ 3 เราจะต้องไปดำเนินการต่อของเราเนื่องจากเป็นงานวิจัยคุณภาพเอกสารประกอบปัจจุบันเน้นในเรื่องลงภาคสนามอย่างที่มีแบบสัมภาษณ์หรือใช้แบบสอบถามหรือตัวผู้วิจัยลงไปคลุกคลีอยู่ด้วยไปสังเกตการณ์เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริงอันนี้เราต้องวางแผนเรื่องเวลาเป็นสำคัญมากช่วงไหนเวลาไหนและกลุ่มเป้าหมายที่เราจะลงภาคสนามเราก็ต้องพยายามทำให้ได้อย่างนั้นถ้าไม่ได้ อย่างนั้นก็จะเลยเวลาไปพอเลยเวลาต้องไปยื่นขยายเวลาแทนที่จะเสร็จภายใน 3 เดือน เป็น 1 ปี 3 เดือน หรือ 1 ปี 6 เดือน งานที่จะไม่จบภายในกำหนดเวลาและอีกอย่างการทำงานวิจัยต้องมีทีมนะทำคนเดียวก็จะลำบากหน่อยผู้วิจัยจะต้องมีผู้ช่วยวิจัยมีผู้ช่วยพิมพ์และเวลาลงภาคสนามก็ต้องสังเกตการณ์ต้องมีทีมถ่ายภาพบันทึกแล้วก็นำมาถอดความ แล้วก็วิเคราะห์ออกมาเป็นหน้าที่ของนักวิจัยแบบนี้ต้องมีทีมอย่างน้อยสัก 4 ท่าน บางทีผู้ให้สัมภาษณ์ให้สัมภาษณ์เยอะแบบนี้ก็ต้องถอดข้อความทั้งหมดออกมาอันนี้จะต้องมีผู้เก่งในเรื่องถอดความ แล้วนักวิจัยก็นำมาวิเคราะห์ คนพิมพ์ที่มีความสำคัญถ้าไม่มีคนพิมพ์เราทำเองทุกอย่างมันก็จะไม่ทันเพราะว่าอาจารย์หรือนักวิจัยส่วนมากมีงานอย่างอื่นเยอะกันอยู่แล้ว งานบริหาร งานสอน แล้วก็อื่น ๆ เข้ามา การมีทีมจะทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพขึ้น การทำวิจัยให้ได้ทุนอย่างหนึ่งที่หนึ่งเราต้องสำรวจสถานที่ที่เขาจะให้ทุนนั้น เช่น วช. หรือ สถาบันวิจัยแห่งชาติ สกว. หรือสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ของเราเนี่ยเขาจะให้ทุนในช่วงไหนเขาประกาศรับสมัครเมื่อไรเราต้องดูหัวข้อและประเด็นหรือยุทธศาสตร์ที่เขาต้องการเราก็ต้องดูว่าเราถนัดในประเด็นไหนด้วย อย่างเช่น เราไปทำเชิงสถิติ เราก็จะไม่รอด เราถนัดเชิงเอกสารคุณภาพแบบนี้เราก็ลงภาคสนามสัมภาษณ์หรือสังเกตการณ์ก็มีโอกาสได้ทุนสูง อย่างข้อที่สองคือไฟท์บังคับบับอย่างเช่นสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เนี่ยเรามีโครงการสนับสนุนอาจารย์ของบัณฑิตหรือคณะต่าง ๆ อยู่แล้ว คณบดีหรือผู้บริหารต่าง ๆ ให้เราทำวิจัยก็ได้ทุนอย่างแน่นอนเราเขียนในหัวข้ออย่างที่ว่าสถาบันต้องการนะปัญหาในการทำวิจัยที่อาจารย์เจอคืออะไร ปัญหาเรื่องเวลา เรื่องการวางแผน เรื่องทีม ผู้ช่วยวิจัยที่จะมาช่วยในงานวิจัยต่าง ๆ ส่วนมากจะทำเองทั้งหมด ทั้งพิมพ์ ทั้งลงภาคสนาม สัมภาษณ์ ถอดเทป ส่วนมากทำเองทั้งหมดไม่ค่อยใช้ผู้ช่วยวิจัย ก็จะใช้เวลานานสักหน่อยอันนี้ก็จะปัญหาอุปสรรคที่สำคัญเหมือนกัน อย่างที่สองก็คือเวลาที่เราส่งเอกสารติดต่อกับหน่วยงานมีเขาให้ทุนเรามอบบางที่ที่ล่าช้า บางทีก็ตกลง บางทีไม่เป็นไปตามที่เราคาดการณ์ไว้ส่งไปสองเดือนสามเดือนเขาก็ยังไม่แจ้งมาว่า

จะให้เราไปนำเสนองานเมื่อไรเดี๋ยวนี้บางทีสถาบันเขาก็มีปัญหาเรื่องเวลาที่จะส่งผลกับที่เราวางแผนเอาไว้ ที่สำคัญคือประการหลักคือที่วางแผนไปแล้วเราก็ไม่สามารถทำตามที่เราวางแผนไว้ได้ บางทีงานเอกสารข้อมูลมันตัน เขียนไม่ออก ไม่รู้จะเขียนประเด็นไหนต่อ บทที่ 1 เราเขียนไว้แบบนี้ แต่พอเราไปหาข้อมูลมันไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ บางทีต้องไปหาที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ บางทีเราไปปรึกษาเขาเขาก็ยังไม่มีเวลาให้เราที่จะสืบเปลี่ยนกับตรงนี้พอสมควรก็คือเขาก็มีงานเยอะกว่าเราจะมาปะติดปะต่อได้ก็เสียเวลาไปเยอะพอสมควรเพราะบางทีมันเขียนไม่ออกมันก็ต้องใช้เวลาในการเขียน พอเราเขียนอยู่งานอื่นมาแทรกเราก็ต้องเอางานที่มันสำคัญเร่งด่วนที่งานนี้เราก็ต้องหยุดเอาไว้มันก็คือปัญหาและอุปสรรคสำหรับผู้ทำวิจัยมาก

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา เทคนิคในการทำวิจัยคือขยันหาข้อมูลเขียนงานทุกวันอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะวิจัยเยอะ ๆ ปรึกษาผู้ที่มีความชำนาญในเรื่องที่เรากำลังทำวิจัย ข้อ 2 การทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพ หาข้อมูลเชิงลึก สัมภาษณ์เพิ่มเติมจัดสัมมนาโพกัสกรู๊ปแล้วก็การเขียนภาษาไทยให้ดี ๆ เรื่องการทำวิจัยให้ได้ทุน เลือกเรื่องที่น่าสนใจและเรื่องนั้นสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาในชุมชนและในทางสังคมทำงานวิจัยในลักษณะแบบนี้ก็จะได้ทุนเกี่ยวกับเศรษฐกิจ คือชุมชนสามารถนำไปใช้พัฒนาเศรษฐกิจได้ ปัญหาที่พบในงานวิจัยคือเรื่องเวลาเนื่องจากเป็นอาจารย์ภาระงานของอาจารย์ก็เยอะขึ้นทั้งสอนทั้งการจัดสัมมนาเตรียมการสอน ทั้งเรื่องการทำ มคอ. เรื่องประกันคุณภาพ ทั้งเรื่องประชุมก็เลยทำให้การทำวิจัยไม่ปะติดปะต่อกันนี่คือปัญหาเรื่องเวลา วิธีแก้ปัญหาคือเขียนงานวิจัยทุกวันหลังจากเลิกงานประจำแล้ว

ผศ.รังษิ์ สุทนต์ เทคนิคในการทำวิจัย คือพอได้ชื่อเรื่องมาผมจะอิงอยู่กับตำราส่วนมากจะเป็นคัมภีร์พระพุทธศาสนาแต่ว่าความหมายบางทีก็หาจากเชิงสังคม กระทั่งทำวิจัยเรื่องล่าสุดนะความรู้ศัพท์ทางพระพุทธศาสนากับพระสงฆ์และประชาชนทั่วไป ศัพท์เกิดจากอะไรก็มาคิดว่าศัพท์เกิดจากการพูดออกมา ถ้าปัจจุบันรวมถึงการเขียนด้วย ที่นี้การเขียนใช้ตัวอักษรปรากฏว่าในคัมภีร์นี้พูดออกมาก็เรียกว่าอักษรภิกษุสอนธรรมเป็นอักษรที่อาบัติทุก ๆ อักษร เพราะอักษรแปลว่าไม่แข็งแปลว่าไม่สิ้นไปหมายความว่าเรารู้ภาษาไทยเราก็พูดได้เพราะมันไม่แข็งคือสามารถพูดได้สื่อภาษาไทยให้คนทั่วไปรู้ได้ก็คือดูตำรา ที่นี้การคิดคิดต่อพอดูแล้วเราก็รู้ว่าอักษร อักษรมีการพัฒนาตั้งแต่พระสงฆ์ศึกษาศึกษาพระพุทธศาสนาศึกษาภาษาบาลีสอนประชาชน ก็พูดออกมาเป็นอักษรเป็นบทแล้วที่ต่อมาก็มีการบันทึกมีหนังสือมีอะไร ๆ ก็ว่าไป คือขยายโดยการเราดูจากบริบทนั้นแหละแล้วก็ดูจากตำราด้วยแล้วก็คิดต่อ ส่วนมากจะอ่านนะ อ่านแล้วก็เอาประเด็นที่สำคัญมาเขียน ข้อ 2 การทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ขึ้นแรกอ้างอิงต้องแน่นอนเช่นเราอ้างเล่มต้องตรวจสอบเราต้องอ่าน เช่นการเขียนเชิงอรรถอ้างหนังสืออย่างไรอ้างคัมภีร์อย่างไรเพราะว่าถ้าผิดไปคนมาดูนี่คือบางเรื่องเขาดูที่เราอ้างอิงที่เราเขียนไว้อาจจะย่อเขาก็จะดูรายละเอียดไปค้นแล้วไปเจอเช่นเขาเลขกำกับกับเลขเจ็ดมันคล้ายกันอย่างนี้ตัวนี้ต้องตรวจสอบด้วยตนเองหรือมีทีมงานนะครับ อย่างผมทำคัมภีร์ที่บางคำพู่ที่มีทีมงานตรวจสอบจากปริวัตติอักษรพม่าเป็นอักษรไทยพม่า อ้างอิงเขาอ้างคัมภีร์เขาเราก็เปลี่ยนเป็นคัมภีร์มหาจุฬา ก่อนพิมพ์ผมก็จะให้ทีมงาน

ตรวจที่ข้างนั้นใช่ไหม ถ้าใช่ก็ทำเครื่องหมายถูกนี่คือให้แน่นอนไม่งันมันขาดประสิทธิภาพ หนังสืออื่น ๆ ก็เหมือนกันอ้างพระพรหมคุณาภรณ์อ้างใครต่อใครถ้าหน้ามันคลาดเคลื่อนไปโดยการที่เราพิมพ์มันก็จะขาดประสิทธิภาพแม้แต่ข้อความอย่างเราเอาข้อความมาเขียนนี้ใหม่ตัวนี้สำคัญนะ การทำวิจัยให้ได้ทุน ทุนครั้งแรกผมทำวิจัยให้สถาบันวิจัยแล้วเราก็คือศึกษาพระไตรปิฎกผู้อำนวยการสถาบันวิจัยก็ให้เขียนวิธีก็คือคุณครูอาจารย์นั่น ครั้งแรกผมดูโครงการวิจัยของอาจารย์วีระชาติ นิมมมงคล อดีตคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยสมัยท่านบวช ตอนนี้เป็นอาจารย์เอแบค เขาเรียกยาดานุยาริ เดินตามทางที่ท่านเดินไปแล้วว่าเราจะเขียนวิทยานิพนธ์ก็ดูโครงร่างที่เขาเขียนไม่ใช่เราเป็นนักเขียนเขียนไปเรื่อยมันไม่ได้มันไม่ถูกตามกรอบเขามันเกี่ยวกับการเป็นนักเขียนด้วยพอทำวิจัยเรื่องภิกษุณีด้วยศูนย์พุทธศาสตร์ก็ติดต่อมาอยู่ที่เขาจะพิจารณาด้วยถ้าเรื่องบาลีต้องคนนี้ได้ทำวิจัยเรื่องความสำคัญของภาษาบาลีในพระพุทธศาสนาหมายความว่าเราจะศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้าได้อ่านพระไตรปิฎกบาลีได้ก็ต้องเรียนบาลีทำนองนี้นะ แม้กระทั่งเป็นภาษาไทยแล้วบางที่อ่านภาษาไทยแล้วเราสงสัยพอไปดูบาลีมันเห็นภาพนะเพราะมันมีความหมายซ่อนอยู่ในตัวอักษรก็เป็นเรื่องของคนที่พิจารณาให้นะ ส่วนสถาบันวิจัยนั้นเสนอไปตามเรื่อง เรื่องต่อมาที่ทรัพย์สินของสงฆ์ เรื่องต่อมาที่เรื่องวิเคราะห์การตีความคำสอนในสังคมไทยเขาก็อนุมัติหมดนะผมก็ไม่ได้มีอะไร คือนักวิจัยเขาจะมีหมายเลขของ วช. นะ สถาบันวิจัยแห่งชาติแต่ผมเป็นผู้วิจัยสมัครเล่นทำร่วมกับอาจารย์สิงห์ งามประโคน อาจารย์เจิม บ้าง ที่ทำของตัวเองก็มีของสถาบันวิจัยสามเรื่องของศูนย์พุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสองเรื่องแล้วก็ก่อนจะหกสิบว่าจะทำอีกสักเรื่องก็ไม่มีเทคนิคอะไรอยู่ที่กรรมการจะพิจารณาอย่างอยู่ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยถ้าไม่มีงานวิจัยไม่ผ่านประเมินก็ไม่ผ่านประกันคุณภาพก็ไม่ผ่านด้วย ปัญหาที่พบในงานวิจัยล่าสุดคืองานวิจัยของศูนย์พุทธศาสตร์รู้สึกว่าจะไม่ผ่านกรรมการ คือ ไม่เข้าตากรรมการ เพราะว่าส่วนมากที่ผ่าน ๆ มาผมจะทำวิจัยเชิงพรรณนาที่นี้พอไปมีกลุ่มประชากรนี้ประชากร 2 กลุ่มไม่สามารถตัดสินใจอันไหนอันไหนเจริญขาดตรงนี้นะ เพราะว่ากลุ่มประชากรเราใช้สถิติไม่ได้ไปสัมพันธ์กันตลอดในงานวิจัยแต่อย่างบังเอิญอาจารย์ท่านใจดี ท่านบอกว่าเอาแค่นี้พอ อาจารย์ปรึกษา ช่างขวัญเรือนแต่ท่านก็จากไปแล้วก็ส่งฉบับสมบูรณ์ไปแล้วแต่ในความรู้สึกว่ามันไม่สมบูรณ์คือเราไม่ถนัดนะคือในสายมหาจุฬาลงกรณมากก็จะเป็นแบบพรรณนาเขียนจากตำราพอมีกกลุ่มประชากรแล้วมันเท่าไรยังไงจะเอาเป็นกลุ่มประชากรก็ลำบากเหมือนกัน

พระมหาพรชัย สิริวโร, ดร. เทคนิคในการทำวิจัยก็คือจะต้องทำในสิ่งที่เราเรียกว่ามีความถนัดการทำวิจัยการเลือกหัวข้อการตั้งคำถามในงานวิจัยจะต้องเลือกในสิ่งที่เรามีประสบการณ์แล้วมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ไม่งั้นก็จะมีปัญหาในเรื่องของการคิดกรอบแล้วก็หาทางที่จะตอบโจทย์ในสิ่งที่เราคิด การทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพมันอ่านจะมองได้ 2 ส่วน หนึ่งก็คือเพียงแค่ตอบโจทย์วิจัยได้แต่ถ้าเราทำวิจัยอย่างเช่นเราขอทุนมาส่วนใหญ่ว่าเขาให้เงินมาสนับสนุนนี้เขาต้องการ impact คืองานวิจัยเขาไปใช้อะไรได้ตรงนี้จะเป็นการบอทางจะบังคับเราเพราะฉะนั้นถ้าเราอยากจะได้เงินผู้ให้ทุนหรือมีคนให้ทุนเราเราก็ต้องมาตั้งโจทย์วิจัยที่นำไปสู่การแก้ปัญหา การทำวิจัยอย่างไรให้ได้ทุนคือคุณครูพุทธศาสตร์ของสถาบันวิจัยเช่นของมหาจุฬาลงกรณนี่เราก็ขึ้นอยู่กับสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ สถาบันวิจัยก็จะขึ้นอยู่กับ วช. วิจัยแห่งชาติ เขาก็จะ

มียุทธศาสตร์แล้วยุทธศาสตร์ที่สำคัญก็คือการแก้ปัญหาของประเทศนั้นแหละคราวนี้มหาจุฬาก็จะมีการตั้งโจทย์วิจัยตามสาขาที่เราเรียนคนที่เรียนในเรื่องศาสนาปรัชญาที่จะต้องตั้งโจทย์ตามนั้นเพราะว่ามันเป็นสิ่งที่เรารู้แต่ปัญหาที่คือโจทย์ปัญหาของปรัชญาจะไม่ใช่ที่ต้องการของ วช. นะ หรือสถาบันแต่ว่าอย่างไรก็ตามในท้ายสุดนี้สถาบันที่ช่วยสนับสนุนเงินทุนแต่ว่าไม่มากหรือไม่ได้บ้าง ปัญหาที่พบในการทำวิจัยคะหนึ่งความต่อเนื่องเพราะว่างานมหาวิทยาลัยอาจารย์หลายท่านมันไม่ได้มีโจทย์เดียวที่เราต้องทำนะหนึ่งเราต้องตอบโจทย์วิจัยเราจะต้องทำเอกสารประกันเราจะต้องเตรียมตัวสอนเราจะต้องอ่านวิทยานิพนธ์เราจะต้องทำคลินิกให้กับนิสิตยังไม่พอแล้วเรายังต้องไปร่วมมือกับสถาบันอื่นบางครั้งคราวนะ อย่างพระอาจารย์ที่เป็นเจ้าอาวาสมันก็ต้องรับผิดชอบงานในวัดด้วยส่วนหนึ่ง เจ็ดวันไม่ได้ว่างสักวัน

ผศ.ดร. ประพันธ์ ศุภษร เทคนิคในการทำวิจัยของอาจารย์คือต้องดูชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ให้ชัดในเชิงหลักการนะ มีชื่อเรื่องวัตถุประสงค์ชัดแล้วเราหาวัตถุประสงค์หมายถึงว่าพอโจทย์ชัดเราก็หาข้อมูลที่มีตรงกับสิ่งที่เราทำแล้วเทคนิคอันหนึ่งก็คือเราจะต้องเขียนวิธีการในการทำวิจัยให้ชัดด้วยว่าเราจะเดินตั้งแต่ต้นจนจบนี้จะเดินไปที่ขั้นตอนนี้คือเทคนิคก็ถ้าพูดรวม ๆ ว่าเทคนิคในเชิงวิชาการก็คือต้องคิดชื่อเรื่องชัดวัตถุประสงค์ชัดระเบียบวิธีวิจัยคือวิธีการที่ชัดให้ถูกทุกขั้นตอนนี้เป็นเทคนิคในเชิงวิชาการส่วนเทคนิคในเชิงส่วนตัวนี่ก็สำหรับผมนะเวลาผมเขียนในบทที่ 2 หรือบทไหนที่แล้วก็แต่ผมคิดชัดผมจะไม่ให้มันอยู่นานผมจะทำหัวข้ออื่นที่ผมคิดได้ที่ผมมีข้อมูลพอมันมีข้อมูลแล้วทำให้เรามั่นใจมันไม่ติดขัดมันเดินพอเราไปทำตรงนี้นั้นอาจจะโยงไปที่เราคิดชัดอันหนึ่งเทคนิคอันหนึ่งมันเป็นส่วนตัวหรือบางครั้งผมไม่ไปหาไปทำตัวอื่นก็ไปออกกำลังกายบ้างไป relax ไปผ่อนคลาย ทำอะไรอย่างอื่นแล้วก็กลับมาทำใหม่นะครบอันนี้เป็นเทคนิคส่วนตัวที่เป็นในเชิงปฏิบัติการ ส่วนอันหนึ่งพอมานำเพิ่มวิธีการและเทคนิคอันหนึ่งก็คือเราศึกษาค้นคว้าเราอ่านหนังสือไปนั้นไหนที่เราสามารถเอามาใส่ตรงนี้ได้ผมก็จะมาร์คไว้หรือทำเครื่องหมายไว้เขียนไว้อันนี้ไปเพิ่มเติมในข้อมูลในบทที่ 2 ที่เท่าไรก็เข้าไปในงานวิจัยนะครบส่วนมากก็มีเทคนิคแบบนี้ การทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพ คำว่าประสิทธิภาพมันต้องให้ความหมายประสิทธิภาพของมันก็การทำวิจัยให้ได้ตามที่เรารู้ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ด้วยการทำให้ทำข้อมูลคือค้นข้อมูลแหล่งที่เราบอกว่าเป็นปฐมภูมิถ้าเราอ้างแหล่งปฐมภูมิมากอย่างเช่นอ้างพระพุทธเจ้าอย่างเช่นผมทำวิจัยการใช้เหตุผลในพระไตรปิฎกควรจะอ้างแหล่งปฐมภูมิการอ้างแหล่งปฐมภูมิคืออ้างพระพุทธเจ้าทรงการใช้เหตุผลแบบนี้เวลาสอนทรงใช้เหตุผลแบบนี้ถ้าอ้างแบบนี้ถือว่าเราได้อ้าง original ผมว่างานเราจะมีประสิทธิภาพด้วยการอ้างแหล่งข้อมูลจริง ๆ ไม่ไปอ้างแหล่งที่ สอง ที่ สาม หรือได้ยินเขาว่ามาแบบนี้เราก็เอาของเขาไปใส่คุณภาพเชิงวิชาการไม่เกิดขึ้น อันหนึ่งคุณภาพ ประสิทธิภาพ ผลจากงานวิจัยถ้าเราได้ตัวข้อมูลตามความเป็นจริงตามที่โดยไปใส่ใส่ใส่ให้มากมันก็นำไปสู่การต่อยอดนะวิชาการได้ นำไปใช้ต่อไปอีกคนอื่นจะไปพูดต่อเรามันก็มีความหนักแน่นเรื่องของประสิทธิภาพ แล้วการทำวิจัยให้ได้ทุน ต้องรู้ว่าผู้ที่เขาให้ทุนมาเขาอยากได้อะไรอย่างเช่นถ้า วช. เขาต้องการให้เราตอบโจทย์อย่างเช่นเรื่องของสิ่งแวดล้อม เรื่องของสมาคมอาเซียน เรื่องของยาเสพติดแบบนี้ เราก็มองว่าเราถนัดอะไรมากที่สุด เช่นเรื่องที่เราอาจารย์ขอไปเกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมแบบเชื้ออาหารในประชาคมอาเซียน

ซึ่งเรามีเราเห็นปีหนึ่งแล้วมันโจทย์ใหญ่มากด้วยที่เราเข้าสู่อาเซียนเมื่อเข้าสู่อาเซียนการเป็นอยู่ร่วมกัน สำคัญเพราะว่าถ้าเรามีความสมัครสมานสามัคคีกันมันก็ทำให้สมาคมอาเซียนแข็งแกร่งก็คือตอบโจทย์ที่เขาอยากได้ ข้อสุดท้าย วิธีแก้ปัญหาวเวลาประสบปัญหาในการทำวิจัยอาจารย์ก็จะมองว่าปัญหาที่เจอ เป็นปัญหาในเชิงวิชาการหรือเป็นปัญหาส่วนตัว ถ้าเชิงวิชาการอาจารย์ก็ต้องเข้าหาถามท่านผู้รู้ อย่างเช่นถ้าไปติดขัดว่าข้อความหรือประเด็นนี้คำสอนนี้ถ้าผมจะเอามาใส่ในงานวิจัยนี้มองตีความไป อย่างอื่นใหม่ในเชิงวิชาการเมื่อเราพิจารณาหาข้อมูลแล้วเรายังไม่มีทางออกเราต้องถามท่านผู้รู้ซึ่งท่าน ก็สามารถยืนยันให้เราได้ว่า ok. คุณยืนยันอย่างนี้ได้คุณอธิบายอย่างนี้ได้ใช้ได้ถ้าใช้ไม่ได้ ท่านก็จะมีทาง ออกให้เรา ถ้าเป็นปัญหาส่วนตัวก็ต้องมองว่าสาเหตุอยู่ที่อะไรส่วนมากงานวิจัยก็มีทั้งสองอย่าง บางที ปัญหาส่วนตัวก็มาจากตัวเองคือไม่ได้ทำตามขั้นตอน แต่ว่าอาจารย์ทำ อาจารย์ก็จะไปดูว่าขั้นตอนที่เรา ทำมันมาอย่างไรขั้นตอนแต่ละขั้นตอนมันติดขัดแล้วถ้าเป็นส่วนตัวมันก็จะต้องสร้างแรงจูงใจว่าจะต้อง มลทำให้เสร็จถ้าไม่เสร็จตามนี้มันจะมีผลอย่างไรก็โดยประมาณนะ

